

**І.О. Кривуца,**  
*науковий керівник – д-р с.-г. наук, проф. В.В. Обливанцов,*  
*ДВНЗ “Українська академія банківської справи НБУ”*

## **ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНИЙ ОВОЧЕВИЙ РИНОК УКРАЇНИ**

Перевагами для українських виробників овочів є: висока місткість українського ринку, клімат (наприклад, для фермерів південних регіонів і Закарпатської області виробництво ранньої капусти є дуже прибутковим, там теплиці не вимагають додаткового опалення), порівняно дешева робоча сила. У даний час виробникам овочів необхідно орієнтуватися не на саме виробництво, а на потреби ринку. Переваги покупців постійно змінюються, що змушує виробника розширювати асортимент продукції, вирощувати нові сорти та гібриди, охоплюючи таким способом кілька споживчих сегментів.

Як і раніше, ми маємо справу з перебоями в постачанні овочевої продукції. Дотепер бракує обладнаних складів, наявність яких у даний час є нагальною потребою, адже потреба в сховищах в Україні задоволена лише на 10 %. Як не дивно, але в Україні немає національних оптових компаній, які б забезпечували безперервну закупівлю великих обсягів вітчизняної продукції. Відсутність міжнародних сертифікатів керування якістю в багатьох підприємств теж підриває авторитет України на зовнішньому ринку України.

У 2006 році Україна стала найбільшим експортером кавунів і цибулі в Європі. Її плодоовочева консервація зайняла 13 % від загального імпорту консервації на ринку Росії. Говорячи про зовнішню торгівлю картоплею в 2006 році, можна відзначити той факт, що імпорт даного продукту перевищив експорт у декілька разів. Основні причини такої ситуації: низький урожай картоплі в 2005 році та січневі морози, які пошкодили істотні запаси картоплі в сховищах. Основними покупцями картоплі в 2006 році були Росія та Білорусь, частка яких склала 84 % від всього обсягу експорту. Основними постачальниками картоплі в Україну стали: Єгипет (46 %), Білорусь (17 %), Росія (14 %).

Томатів же загалом за 2006 рік Україна експортувала (12,3 тис. тонн) більше, ніж імпортувала (3,7 тис. тонн). Така ситуація пов'язана зі збільшенням виробництва даної продукції в Україні. За минулий рік томати були експортовані до Росії (73 % від всього обсягу) та Білорусі (27 %). Основними постачальниками були Молдова (43 % від всього обсягу імпорту) та Туреччина (31 %).

Аналізуючи зовнішню ситуацію на ринку солодкого перцю, можна відзначити те, що імпорту (5,7 тис. тонн) даного продукту перевищив експорт (1,8 тис. тонн). Основними покупцями овочів за 2006 рік були Латвія, Польща та Естонія; основними постачальниками в нашу країну стали Іспанія (60 %) і Нідерланди (19 %).

За підсумками 2006 року з України було експортовано 6,5 тис. тонн цибулі, а імпортовано – 1,6 тис. тонн. Таке різке збільшення експортних відвантажень пояснюється тим, що в 2006 році був дуже високий рівень виробництва цибулі (в основному за рахунок збільшення площ), а також через неврожай цибулі в країнах ЄС через літню засуху.

Таким чином, Україна має великий потенціал, який продовжує зростати перш за все завдяки розширенню торговельних відносин. Значну роль у розвитку зовнішньої торгівлі відіграє також впровадження сучасних технологій виробництва, завдяки чому зараз усе більше споживачів у ЄС довідуються про можливість купівлі в нашій країні овочів. Перспективою збільшення вирощування овочів, а відповідно і збільшення овочевої торгівлі є розвиток нових господарських формувань, що створюються шляхом оренди землі потужними промисловими підприємствами, фінансовими і сервісними структурами, які інвестують кошти у виробничу і соціальну сферу села. Ця форма господарювання набуватиме подальшого поширення в умовах, коли держава не може інвестувати в АПК достатніх коштів.